

PEÑARROJA FA

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 17. marca 2011*

V združenih zadevah C-372/09 in C-373/09,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ju je vložilo Cour de cassation (Francija) z odločbama z dne 10. septembra 2009, ki sta prispeli na Sodišče 17. septembra 2009, v postopkih, ki ju je sprožil

Josep Peñarroja Fa,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, K. Schiemann, L. Bay Larsen (poročevalc), sodnika, C. Toader in A. Prechal, sodnici,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, vodja oddelka,

* Jezik postopka: francoščina.

– za Nadzorni organ EFTE X. Lewis, F. Simonetti in I. Hauger, zastopniki,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago členov 43 ES, 45 ES, 49 ES in 50 ES, ki jim zdaj ustrezajo člani 49 PDEU, 51 PDEU, 56 PDEU in 57 PDEU, ter člena 3(1)(a) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, str. 22).
- ² Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh tožb, ki ju je vložil J. Peñarroja Fa, španski državljan, glede svojega vpisa kot prevajalca za španski jezik na seznam sodnih izvedencev pri cour d'appel de Paris (pritožbeno sodišče v Parizu) in na nacionalni seznam sodnih izvedencev.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 1 Direktive 2005/36 določa:

„Ta direktiva določa pravila, v skladu s katerimi država članica, ki pogojuje dostop do reguliranih poklicev ali njihovo opravljanje na svojem ozemlju s posebnimi poklicnimi kvalifikacijami (v nadaljnjem besedilu: država članica gostiteljica), priznava poklicne kvalifikacije, pridobljene v eni ali več državah članicah (v nadaljnjem besedilu: država članica izvora), ki omogočajo imetniku navedenih kvalifikacij, da tam opravlja isti poklic, kot zadosten pogoj za dostop do in opravljanje tega poklica.“

- 4 Člen 3 te direktive z naslovom „Opredelitev pojmov“ določa:

„1. Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- a) ‚reguliran poklic‘: [poklicna dejavnost ali skupina poklicnih dejavnosti, za dostop do katerih, njihovo opravljanje ali enega od načinov njihovega opravljanja so neposredno ali posredno na podlagi zakonov ali drugih predpisov potrebne posebne poklicne kvalifikacije]; način opravljanja dejavnosti zajema zlasti uporabo

poklicnega naziva, ki je z zakoni ali drugimi predpisi omejen na imetnike določene poklicne kvalifikacije. Kadar se prvi stavek opredelitve ne uporablja, se poklic iz odstavka 2 obravnava kot reguliran poklic;

- b) „poklicne kvalifikacije“: kvalifikacije, ki se izkazujejo z dokazili o formalnih kvalifikacijah, potrdilom o kompetenci, navedenim v členu 11(a)(i), in/ali poklicnimi izkušnjami;

[...]“

- 5 Člen 4 navedene direktive, ki se nanaša na učinke priznavanja, določa:

„1. Priznavanje poklicnih kvalifikacij s strani države članice gostiteljice omogoča prosilcu dostop do tistega poklica v tej državi članici, za katerega je usposobljen v državi članici izvora, in da ga opravlja v državi članici gostiteljici pod enakimi pogoji, kot veljajo za njene državljane.

2. Za namene te direktive je poklic, ki ga prosilec želi opravljati v državi članici gostiteljici, enak poklicu, za katerega je usposobljen v državi članici izvora, če so dejavnosti, ki jih poklic zajema, primerljive.“

6 V naslovu II iste direktive, ki se nanaša na svobodo opravljanja storitev, člen 5 določa:

„1. Brez poseganja v posebne določbe zakonodaje Skupnosti in v člena 6 in 7 te direktive, države članice ne smejo iz kakršnega koli razloga, povezanega s poklicnimi kvalifikacijami, omejevati svobode opravljanja storitev v drugi državi članici:

- a) če je ponudnik storitev zakonito ustanovljen v državi članici za namene opravljanja istega poklica v tej državi članici (v nadaljnjem besedilu: država članica sedeža), in
- b) kadar ponudnik storitev opravlja storitev drugje, če je ta poklic opravljal v državi članici sedeža vsaj dve leti v obdobju desetih let pred opravljanjem storitev, če poklic v tej državi članici ni reguliran. Zahteva po dveh letih opravljanja poklica se ne uporablja, če je poklic ali pa izobraževanje in usposabljanje za ta poklic regulirano.

[...]“

Nacionalno pravo

7 Vpis na nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi urad Cour de cassation (kasacijsko sodišče), in na seznam sodnih izvedencev, sestavljen za vsako pritožbeno sodišče, ter imenovanje teh izvedencev urejajo zlasti ti predpisi:

- zakon št. 71-498 z dne 29. junija 1971 o sodnih izvedencih, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 2004-130 z dne 11. februarja 2004 (v nadaljevanju: zakon št. 71-498);

- uredba št. 2004-1463 z dne 23. decembra 2004 o sodnih izvedencih, kakor je bila spremenjena z uredbo št. 2007-119 z dne 19. julija 2007 (v nadaljevanju: uredba št. 2004-1463);

- člen 157 zakonika o kazenskem postopku.

Zakon št. 71-498

- 8 Člen 1 zakona št. 71-498 določa:

„Ob upoštevanju zgolj omejitev, določenih z zakonom ali uredbami, lahko sodnik zaradi ugotavljanja dejstev, svetovanja ali izdelave izvedenskega mnenja določi osebo z enega od seznamov, sestavljenih v skladu s členom 2. Po potrebi lahko določi katero koli drugo osebo po lastni izbiri.“

- 9 Člen 2 tega zakona določa:

„I. Za informiranje sodnikov se pripravita:

1. nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi urad Cour de cassation;

2. seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi vsako pritožbeno sodišče.

II. Prvi vpis sodnega izvedenca na seznam, ki ga sestavi pritožbeno sodišče, se vnese v posebno rubriko za poskusno dobo dveh let.

Po izteku te poskusne dobe in ob predložitvi nove vloge se lahko izvedenec ponovno vpiše za obdobje petih let, po obrazloženem mnenju komisije, ki jo sestavljajo predstavniki sodišč in izvedencev. S tem namenom se ovrednotijo izkušnje posameznika in znanje, ki ga je pridobil o vodilnih načelih postopka in procesnih pravilih v zvezi z nalogami, zaupanimi izvedencu.

Poznejši vpisi za obdobje petih let se opravijo po preizkusu nove vloge pod pogoji, določenimi v prejšnjem odstavku.

III. Nihče ne more biti na nacionalnem seznamu izvedencev, če ne dokaže, da je bil tri leta zapored vpisan na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče. Vpis na nacionalni seznam se opravi za obdobje sedmih let, ponovni vpis za enako obdobje pa se opravi po preizkusu nove vloge.

[...]

Uredba št. 2004-1463

- 10 Člen 2 uredbe št. 2004-1463 glede splošnih pogojev vpisa na seznam sodnih izvedencev določa:

„Fizična oseba je lahko vpisana ali ponovno vpisana na seznam izvedencev le, če izpolnjuje te pogoje:

(1) ni storila kaznivih dejanj zoper čast, poštenje in moralo;

(2) ni storila dejanj, ki bi privedla do disciplinskih ali upravnih sankcij odstavitve, izbrisa, preklica ali umika odobritve ali dovoljenja;

(3) ni utrpela osebnega stečaja ali drugih sankcij na podlagi naslova II knjige VI trgovinskega zakonika;

(4) dovolj časa opravlja ali je opravljala poklic ali dejavnost iz svoje stroke;

(5) opravlja ali je opravljala ta poklic ali to dejavnost pod pogoji, ki zagotavljajo zadostno kvalifikacijo;

[...]“

- 11 Člen 6 uredbe št. 2004-1463 glede postopka vpisa na seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi pritožbeno sodišče, določa:

„[...]“

Vlogi so priložene vse ustrezne podrobnosti, med drugim ti podatki:

[...]

(2) navedba nazivov ali diplom vlagatelja, njegovih znanstvenih, tehničnih in strokovnih del, različnih funkcij, ki jih je opravljal, narave vseh poklicnih dejavnosti, ki jih je opravljal, ter po potrebi navedba imen in naslovov njegovih delodajalcev;

(3) dokazilo o kvalifikaciji vlagatelja v njegovi stroki;

[...]“

- 12 Člen 10 uredbe št. 2004-1463 glede postopka ponovnega vpisa na seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi pritožbeno sodišče, določa:

„[...]

Vlogi so priloženi vsi dokumenti, na podlagi katerih se lahko presodijo:

(1) izkušnje, ki jih je kandidat pridobil v okviru svoje stroke in kot izvedenec od svojega zadnjega vpisa;

(2) znanje, ki ga je pridobil o vodilnih načelih postopka in procesnih pravilih v zvezi z nalogami, zaupanimi izvedencu, ter izobraževanje, ki se ga je udeležil na teh področjih.“

- 13 Člen 17 uredbe št. 2004-1463 glede postopka vpisa in ponovnega vpisa na nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi urad Cour de cassation, določa:

„[...]

Vlogo obravnava generalni državni tožilec. Ta preveri, ali je 1. januarja tistega leta, ki sledi letu predložitve vloge, izpolnjen pogoj trajanja vpisa na seznam pritožbeno sodišče iz člena 2(III) zakona [št. 71-498]. Pridobi mnenja prvega predsednika in generalnega državnega tožilca pri pritožbenem sodišču, kjer je zadevna oseba vpisana, in posreduje vlogo skupaj s svojim mnenjem uradu Cour de cassation.“

14 Člen 20 uredbe št. 2004-1463 določa:

„Zoper odločbe o vpisu ali ponovnem vpisu ali zavrnitvi vpisa ali ponovnega vpisa, ki jih sprejme organ, pristojen za sestavo seznama, se lahko vloži pravno sredstvo pri Cour de cassation.“

Zakonik o kazenskem postopku

15 Člen 157 zakonika o kazenskem postopku glede določitve sodnih izvedencev v kazenskih zadevah določa:

„Izvedenci se izberejo med fizičnimi ali pravnimi osebami, ki so na nacionalnem seznamu, ki ga sestavi Cour de cassation, ali na enem od seznamov, ki jih sestavijo pritožbena sodišča, v skladu z zakonom št. 71-498 [...]

Izjemoma lahko sodišča z obrazloženim sklepom izberejo izvedence, ki niso na nobenem od teh seznamov.“

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 16 J. Peñarroja Fa prebiva v Barceloni in več kot dvajset let opravlja poklic zapriseženega izvedenca prevajalca v Kataloniji. Na to mesto sta ga po uspešno opravljenem natečaju imenovala špansko ministrstvo za zunanje zadeve in katalonska vlada. Prevaja iz francoščine v španščino in iz španščine v francoščino.
- 17 J. Peñarroja Fa je pri pritožbenem sodišču v Parizu zaprosil za prvi vpis kot prevajalec za španski jezik na seznam sodnih izvedencev za obdobje dveh let. Njegova vloga je bila zavrnjena z odločbo generalne skupščine sodnikov z dne 12. novembra 2008 na sedežu tega pritožbenega sodišča.
- 18 Obenem je J. Peñarroja Fa zaprosil, naj ga vpišejo kot izvedenca iste stroke na nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi urad Cour de cassation. Njegova vloga je bila zavrnjena z odločbo z dne 8. decembra 2008.
- 19 V skladu z določbami uredbe št. 2004-1463 je J. Peñarroja F pri predložitvenem sodišču vložil tožbo zoper obe odločbi.
- 20 V teh okoliščinah je Cour de cassation prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje v zadevi C-372/09 predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 50 [ES] razlagati tako, da se lahko nanaša na nalogo, ki se v sporu pred nacionalnim sodiščem zaupa strokovnjaku, ki ima status izvedenca in ga določi sodišče, ki mu je bil predložen ta spor [...]?

2. Ali je treba sodelovanje pri izvajanju javne oblasti iz člena 45, [prvi] odstavek [...] [ES] razlagati tako, da se nanaša na nalogo izvedenca, ki ga določi francosko sodišče, kakor je urejena s francoskima zakonikoma o civilnem in kazenskem postopku ter zakonom št. 71-498 [...] in uredbo št. 2004-1463 [...]?

3. Ali je treba člena 43 [ES] in 49 [ES] razlagati tako, da nasprotujeta zakonodaji – kakršna je razvidna iz zakona št. 71-498 [...] in uredbe št. 2004-1463 [...] – s katero se za vpis na seznam pri pritožbenem sodišču zahteva izpolnjevanje starostnih pogojev ter pogojev usposobljenosti, moralnosti in neodvisnosti, ne da bi se upoštevalo dejstvo, da so sodišča države [članice] izvora kandidatu že priznala status izvedenca, ali uvedli drugi načini preverjanja njegovih sposobnosti?“

21 V zadevi C-373/09 je Cour de cassation poleg prvih dveh vprašanj, ki imata enako besedilo kot prvi dve vprašanji, postavljeni v zadevi C-372/09, postavilo ti vprašanji:

„3. Ali je treba člena 43 [ES] in 49 [ES] razlagati tako, da nasprotujeta zakonodaji, kakršna je razvidna iz zakona št. 71-498 [...] in uredbe št. 2004-1463 [...], ki pridržuje vpis na nacionalni seznam in naziv izvedenca, ki ga potrdi Cour de cassation, strokovnjakom, ki so vsaj tri leta vpisani na seznam, ki ga sestavi francosko pritožbeno sodišče?“

4. Ali je treba člen 3[(1)(a)] Direktive [...] 2005/36 [...] razlagati tako, da zajema pripravo sodnih izvedenskih mnenj v okviru naziva sodnega izvedenca, ki ga potrdi Cour de cassation v skladu s podrobnimi pravili, določenimi v zakonu št. 71-498 [...] in uredbi št. 2004-1463 [...]?“

- 22 S sklepom predsednika Sodišča z dne 16. oktobra 2009 sta bili ti zadevi združeni za pisni in ustni postopek ter sodbo.

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodni preudarki

- 23 Vprašanja, ki jih je sestavilo predložitveno sodišče, se nanašajo na vse vrste sodnih izvedencev in se torej formalno ne omejujejo samo na sodne izvedence, ki so prevajalci.
- 24 Vendar je iz predložitvenih odločb razvidno, da se postopka v glavni stvari nanašata na vpis J. Peñarroja Fa kot prevajalca na dva seznama sodnih izvedencev. Poleg tega je treba ugotoviti, da čeprav iz dokumentacije izhajajo vsebina nalog, zaupanih izvedencem, ki jih za prevajalce določijo sodišča v postopkih, ki potekajo pred njimi, in pogoji za opravljanje teh nalog, pa predloženi podatki o drugih vrstah sodnih izvedencev Sodišču ne omogočajo ustreznega preizkusa vprašanj, ki so bila postavljena v zvezi z njimi.
- 25 V teh okoliščinah je postavljena vprašanja treba obravnavati, kot da se nanašajo izključno na vlogo prevajalcev kot sodnih izvedencev (v nadaljevanju: sodni izvedenci prevajalci).

Četrto vprašanje v zadevi C-373/09

- 26 S četrtem vprašanjem v zadevi C-373/09, ki ga je treba obravnavati najprej, predložitelno sodišče v bistvu sprašuje, ali opravljanje nalog sodnega izvedenstva kot prevajalec, ki ga opravijo izvedenci, vpisani na sezname, kakršen je nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi Cour de cassation, spada pod pojem „reguliran poklic“ v smislu člena 3(1)(a) Direktive 2005/36.
- 27 Najprej je treba poudariti, da opredelitev tega pojma spada v pravo Unije (glej sodbo z dne 17. decembra 2009 v zadevi Rubino, C-586/08, ZOdl., str. I-12013, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 28 V skladu s členom 3(1)(a) Direktive 2005/36 se navedeni pojem nanaša na „poklicn[o] dejavnost ali skupin[o] poklicnih dejavnosti, za dostop do katerih, njihovo opravljanje ali enega od načinov njihovega opravljanja so neposredno ali posredno na podlagi zakonov ali drugih predpisov potrebne posebne poklicne kvalifikacije“.
- 29 Glede tega je treba poudariti, da je namen zakona št. 71-498 in uredbe št. 2004-1463, da se v skrbi za varstvo strank v postopku in zagotovitev učinkovitega izvajanja sodne oblasti omogoči sestava seznamov strokovnjakov z različnih področij, na katere se lahko sodišča obrnejo, da bi izdelali mnenja ali opravili druge naloge v okviru postopkov o sporih, o katerih odločajo.

- 30 Tako je edini namen teh določb omogočiti pritegnitev strokovnjakov, ki lahko – ali pa tudi ne – opravljajo regulirane poklice, ne pa priznanje neke kvalifikacije, saj te pristojnosti nimajo ne pritožbena sodišča ne urad Cour de cassation (glej po analogiji sodbo z dne 9. septembra 2003 v zadevi Burbaud, C-285/01, Recueil, str. I-8219, točka 91). Dalje, ta sodišča se lahko zakonito obrnejo na izvedence, ki niso navedeni na navedenih seznamih. Z navedenimi določbami samimi tako ni vzpostavljen tak reguliran poklic.
- 31 Poleg tega glede na člen 3(1)(a), drugi del prvega stavka, Direktive 2005/36 to, da morajo osebe opraviti storitve prevajanja za francoska sodišča pod nazivom „izvedenec pri pritožbenem sodišču v“ ali „izvedenec, ki ga potrdi Cour de cassation“, ne omaja take ugotovitve.
- 32 Zato je treba na četrto vprašanje v zadevi C-373/09 odgovoriti, da naloge sodnih izvedencev prevajalcev, ki jih opravijo izvedenci, vpisani na seznam, kakršen je nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi Cour de cassation, ne spadajo pod pojem „reguliran poklic“ v smislu člena 3(1)(a) Direktive 2005/36.

Prvo vprašanje v obeh zadevah

- 33 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v obeh zadevah v bistvu sprašuje, ali naloge, ki jo strokovnjaku v funkciji sodnega izvedenca prevajalca zaupa nacionalno

sodišče v okviru spora, o katerem odloča, v pravnem okviru, kakršen je ta, ki izhaja iz francoskih zakonikov o civilnem in kazenskem postopku ter iz zakona št. 71-498 in uredbe št. 2004-1463, spada pod pojem „storitve“ v smislu člena 50 ES.

- 34 Na začetku je treba poudariti, da je iz spisov razvidno, da je naloga sodnih izvedencev prevajalcev iz postopka v glavni stvari, da po tem, ko jih za posamezni primer določi sodnik, opravijo nepristranski in kakovosten prevod iz enega jezika v drugega.
- 35 V zvezi s tem je treba opozoriti, da so storitve v skladu s členom 50, prvi odstavek, ES to takrat, kadar se praviloma opravljajo za plačilo in kolikor jih ne urejajo določbe, ki se nanašajo na prosti pretok blaga, kapitala in oseb. Drugi odstavek tega člena primeroma našteva nekatere dejavnosti, ki spadajo pod pojem storitev, med njimi tudi dejavnosti samostojnih poklicev.
- 36 Predložitveno sodišče poudarja, da so storitve sodnih izvedencev urejene s posebnimi pravili, v skladu s katerimi ti zlasti opravijo nalogo le na podlagi sodnikove določitve pod pogoji, ki jih določi ta sodnik, ne da bi izvedenci lahko odstopali od njih, in za plačilo, ki ga določi sodni organ.
- 37 V zvezi s tem je treba opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je bistvena značilnost plačila v tem, da to predstavlja ekonomsko protivrednost zadevne storitve, protivrednost, ki jo praviloma določita ponudnik in prejemnik storitve (glej zlasti sodbi z dne 22. maja 2003 v zadevi Freskot, C-355/00, Recueil, str. I-5263, točki 54 in 55,

in z dne 17. novembra 2009 v zadevi Presidente del Consiglio dei Ministri, C-169/08, ZOdl., str. I-10821, točka 23 in navedena sodna praksa).

- ³⁸ Tako zgolj dejstvo, da je plačilo določeno – tako kot v Franciji za sodne izvedence – v skladu s tarifo, ki jo določi javni organ, ne vpliva na to, da se dela, ki jih morajo opraviti, opredelijo kot opravljanje storitev (glej po analogiji sodbo z dne 12. julija 2001 v zadevi Smits in Peerbooms, C-157/99, Recueil, str. I-5473, točka 56).
- ³⁹ Poleg tega se ta funkcija zaradi tega, ker sodni izvedenec opravi nalogo le po tem, ko ga določi sodnik, in pod pogoji, ki jih ta določi, v temelju ne razlikuje od običajnih pogodbenih razmerij s področja opravljanja storitev. Tako ni nič izjemnega, da se izvajalec in prejemnik neke storitve v pogodbi, ki ju zavezuje, dogovorita, da bosta eni od strank te pogodbe zaupala nekatere pristojnosti glede odločitev, seveda ob upoštevanju podrobnosti glede storitev, ki jih je treba opraviti. V teh okoliščinah je treba šteti, da je izvedenec, ki prosi za vpis na seznam sodnih izvedencev, sprejel posebna pravila, ki urejajo opravljanje storitev teh izvedencev, predvsem postopkovna pravila o pristojnosti sodnika, ki od primera do primera določi, kaj mora biti prevedeno, in natančne pogoje glede predložitve prevoda, ki ga izdela sodni izvedenec prevajalec.
- ⁴⁰ Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba na prvo vprašanje, postavljeno v obeh zadevah, odgovoriti, da je naloga, ki jo strokovnjaku kot sodnemu izvedencu prevajalcu v posameznem primeru zaupa sodišče v okviru spora, o katerem odloča, opravljanje storitev v smislu člena 50 ES, ki mu zdaj ustreza člen 57 PDEU.

Drugo vprašanje v obeh zadevah

- ⁴¹ Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče v obeh zadevah v bistvu sprašuje, ali naloga, ki jo strokovnjaku v funkciji sodnega izvedenca prevajalca zaupa nacionalno sodišče v okviru spora, o katerem odloča, v pravnem okviru, kakršen je ta, ki izhaja iz francoskih zakonikov o civilnem in kazenskem postopku in iz zakona št. 71-498 ter uredbe št. 2004-1463, spada pod pojem „dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem javnih pooblastil“ v smislu člena 45, prvi odstavek, ES. Predložitveno sodišče zlasti poudarja, da pristojnosti sodnemu izvedencu podeli sodnik, da je njegovo sodelovanje namenjeno temu, da pomaga sodniku sprejeti odločitev, in da njegovo mnenje nanjo lahko vpliva, čeprav sodniku ni treba slediti njegovim zaključkom. Dodaja, da mora sodni izvedenec spoštovati zakonsko določena načela postopka.
- ⁴² V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso Sodišča dejavnost ne spada na področje uporabe člena 45, prvi odstavek, ES, če sama po sebi ni neposredno in posebno povezana z izvajanjem javne oblasti (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 21. junija 1974 v zadevi *Reyners*, 2/74, Recueil, str. 631, točki 45 in 54).
- ⁴³ V obravnavanem primeru je razvidno iz spisov, predloženih Sodišču, da je naloga sodnega izvedenca prevajalca iz postopka v glavni stvari, da opravi nepristranski in kakovosten prevod iz enega jezika v drugega, ne pa, da poda mnenje o vsebini zadeve.

- 44 Prevedi, ki jih opravi tak izvedenec, imajo torej zgolj pomožno naravo in puščajo nedotaknjena presojo sodnega organa in svobodno izvrševanje sodne oblasti, tako da takih storitev prevajanja – kot zatrjujejo tožeča stranka v postopku v glavni stvari, francoska vlada, Evropska komisija in Nadzorni organ EFTE – ni mogoče šteti za dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Reyners, točki 52 in 53, in sodbo z dne 10. decembra 1991 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-306/89, Recueil, str. I-5863, točka 7).
- 45 Zato je na drugo vprašanje, postavljeno v obeh zadevah, treba odgovoriti, da dejavnosti sodnih izvedencev s področja prevajanja, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, niso dejavnosti, povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu člena 45, prvi odstavek, ES, ki mu zdaj ustreza člen 51, prvi odstavek, PDEU.

Tretje vprašanje v zadevi C-372/09

- 46 S tretjim vprašanjem v zadevi C-372/09 predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali člena 43 ES in 49 ES nasprotujeta nacionalni zakonodaji, na podlagi katere je vpis na seznam sodnih izvedencev prevajalcev, ki ga sestavi pritožbeno sodišče, odvisen od izpolnjevanja starostnih pogojev ter pogojev usposobljenosti, moralnosti in neodvisnosti, ne da bi nacionalni organi pri presoji strokovne usposobljenosti vlagatelja morali upoštevati kvalifikacije, ki jih je ta pridobil v drugi državi članici in ne da bi s tem v zvezi bili predvideni načini za nadzor presoje navedenih organov.

- 47 Najprej je treba poudariti, da J. Peñarroja Fa glede na predložene podatke prebiva v Barceloni, da v Kataloniji več kot dvajset let opravlja poklic zapriseženega izvedenca prevajalca in da v postopku v glavni stvari želi, naj se v Franciji kot prevajalec vpiše na seznama sodnih izvedencev.
- 48 Ker iz spisa ni razvidno, da bi se J. Peñarroja nameraval ustanoviti na francoskem ozemlju, je treba vprašanje, predloženo Sodišču, presoditi zgolj glede na določbe Pogodbe ES, ki se uporabljajo na področju svobode opravljanja storitev.
- 49 Francoska vlada meni, da nacionalna ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, tako glede seznama sodnih izvedencev, ki ga sestavi vsako pritožbeno sodišče, kot glede nacionalnega seznama sodnih izvedencev ne pomeni omejitve svobode opravljanja storitev sodnega izvedenstva predvsem zato, ker lahko sodniki na podlagi člena 1 zakona št. 71-498 praviloma določijo katerokoli osebo po lastni izbiri, ki ni na seznamu sodnih izvedencev.
- 50 V teh okoliščinah je treba opozoriti, da člen 49 ES ne zahteva le odprave vsakršne diskriminacije ponudnika storitev s sedežem v drugi državi članici na podlagi njegove nacionalne pripadnosti, ampak tudi odpravo vseh omejitev – čeprav veljajo brez razlik za nacionalne ponudnike storitev in za ponudnike storitev iz drugih držav članic – če te omejitve prepovedujejo, ovirajo ali zmanjšujejo privlačnost dejavnosti ponudnika storitev s sedežem v drugi državi članici, kjer zakonito ponuja podobne storitve (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 3. oktobra 2000 v zadevi Corsten, C-58/98, Recueil, str. I-7919, točka 33, in z dne 8. septembra 2009 v zadevi Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, ZOdl., str. I-7633, točka 51 in navedena sodna praksa).

- 51 V zvezi s tem je treba poudariti, kot navaja predložitveno sodišče, da je sestava seznamov sodnih izvedencev, čeprav so ti v skladu z nacionalnim pravom sestavljeni „za informiranje sodnikov“, namenjena temu, da se sodiščem zagotovi, da so strokovnjaki, ki jim pomagajo, usposobljeni in imajo druge veščine, potrebne za kakovost in učinkovitost javne funkcije, ki jo opravljajo sodišča.
- 52 V zvezi s tem ciljem je treba ugotoviti, da lahko sestava seznamov sodnih izvedencev, kakršni so ti iz postopka v glavni stvari, vpliva na izbiro sodnikov, tako da bodo pri izbiri raje določali izvedence, ki so vpisani ne te sezname in o katerih bodo lahko domnevali, da imajo zahtevane lastnosti za to, da jim bodo pomagali.
- 53 Zato je treba zaključiti, da čeprav sodišča niso formalno obvezana, da določajo samo izvedence, vpisane na sezname, sestava teh seznamov pomeni omejitev svobode opravljanja storitev sodnega izvedenca prevajalca (glej po analogiji sodbo z dne 24. novembra 1982 v zadevi Komisija proti Irski, 249/81, Recueil, str. 4005, točka 28).
- 54 Prav tako iz ustaljene sodne prakse izhaja, da čeprav področje ni usklajeno, je tako omejitev svobode opravljanja storitev mogoče upravičiti z nujnim razlogom v splošnem interesu, če velja za vse osebe ali podjetja, ki opravljajo dejavnost na ozemlju zadevne države članice, če je primerna za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja, če ne presega tega, kar je potrebno za doseg tega cilja, in če tega interesa ne varujejo pravila, ki za ponudnika veljajo v državi članici, kjer ima sedež (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 23. novembra 1999 v združenih zadevah Arblade in drugi, C-369/96 in C-376/96, Recueil, str. I-8453, točki 34 in 35 in navedena sodna praksa, in z dne 15. januarja 2002 v zadevi Komisija proti Italiji, C-439/99, Recueil, str. I-305, točka 23 in navedena sodna praksa).

- 55 Med temi nujnimi razlogi v splošnem interesu sta varstvo strank v postopku in učinkovito izvajanje sodne oblasti.
- 56 Čeprav je treba priznati, da lahko pogoji, predpisani z določbo, kakršna je ta iz člena 2 uredbe št. 2004-1463, zagotovijo uresničitev teh ciljev in da zato pomenijo dopustno izjemo od svobode opravljanja storitev, pa ta izjema ne sme preseči tega, kar je potrebno za doseg te ciljev.
- 57 Čeprav lahko varstvo strank v postopku in učinkovito izvajanje sodne oblasti upravičita sestavo seznama izvedencev, na katere se bodo, kot je bilo že ugotovljeno v točki 52, v praksi sodišča najpogosteje obračala, pa mora v tem smislu tak seznam biti sestavljen na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril.
- 58 Iz stalne sodne prakse izhaja, da morajo nacionalni organi zlasti paziti, da je kvalifikacija, pridobljena v drugih državah članicah, v okviru takega postopka priznana glede na svojo pravo vrednost in da je ustrezno upoštevana (glej zlasti sodbi z dne 7. maja 1991 v zadevi Vlassopoulou, C-340/89, Recueil, str. I-2357, točka 16, in z dne 22. januarja 2002 v zadevi Dreessen, C-31/00, Recueil, str. I-663, točki 23 in 24, in zgoraj navedeno sodbo Rubino, točka 34).
- 59 V obravnavanem primeru se francoska vlada sklicuje na obstoj prakse, v skladu s katero naj bi se v okviru presoje vlog za vpis na sezname sodnih izvedencev iz postopka v glavni stvari upoštevale izkušnje kandidatov, ki opravljajo ali so opravljali naloge sodnih izvedencev za tuja sodišča.

- 60 Vendar je iz predložitvenih odločb razvidno, da glede na ustaljeno sodno prakso Cour de cassation v nobenem zakonu ali drugem predpisu ni določeno, da mora biti odločba o zavrnitvi prvega vpisa na navedene sezname obrazložena, da v postopku vpisa ni izdan noben akt, na podlagi katerega bi bilo mogoče sprožiti francoski postopek do stopa do upravnih dokumentov, in da Cour de cassation, ki mu je predložena pritožba zoper odločbo o zavrnitvi vpisa, preverja zgolj pravilnost postopka preizkusa vloge, izključeno pa je torej preverjanje, med drugim, poklicne usposobljenosti kandidata.
- 61 Zato je treba ugotoviti, da v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, odločbe o zavrnitvi vpisa sodnih izvedencev prevajalcev na sezname izvedencev glede upoštevanja izkušenj in kvalifikacije, pridobljenih in priznanih v drugih državah članicah, niso podvržene učinkovitemu sodnemu nadzoru.
- 62 V zvezi s tem je treba poudariti, da morajo nacionalni organi ustrezno preizkusiti kvalifikacijo, pridobljeno v drugih državah članicah, in jo upoštevati po postopku, ki je skladen z zahtevami prava Unije o učinkovitem varstvu temeljnih pravic, ki so podeljene državljanom Unije predvsem na podlagi člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- 63 Iz tega izhaja, da mora biti zoper vsako odločbo na voljo pravno sredstvo pred sodiščem, ki omogoča preverjanje, ali je glede na pravo Unije zakonita. Da bi bil ta sodni nadzor učinkovit, mora biti zadevni osebi omogočeno, da se seznanijo z razlogi za odločitev v svoji zadevi, kar ji bo omogočilo, da se bo lahko v najboljših možnih pogojih branila in se ob popolnem poznavanju zadeve odločila, ali je smiselno, da se obrne na sodišče. Iz tega izhaja, da ji mora pristojni nacionalni organ razkriti razloge za zavrnitev že v odločbi ali v kasnejšem dopisu, poslanem na njeno zahtevo (glej sodbo z dne

15. oktobra 1987 v zadevi Heylens in drugi, 222/86, Recueil, str. 4097, točki 15 in 17, in zgoraj navedeno sodbo Vlassopoulou, točka 22).

- 64 Zato nacionalna ureditev, ki pomeni omejitev svobode opravljanja storitev in ki ne vzpostavlja mehanizmov za učinkovit sodni nadzor ustreznega upoštevanja kvalifikacije sodnega izvedenca prevajalca, ki ga priznavajo sodišča drugih držav članic, ne ustreza zahtevam prava Unije.
- 65 Zato je treba na tretje vprašanje, postavljeno v zadevi C-372/09, odgovoriti, da člen 49 ES, ki mu zdaj ustreza člen 56 PDEU, nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere za vpis na seznam sodnih izvedencev prevajalcev velja pogoj kvalifikacije, ne da bi bilo zadevnim osebam omogočeno, da se seznanijo z razlogi za sprejetje odločbe v zvezi z njimi, in ne da bi bilo zoper to odločbo na voljo učinkovito pravno sredstvo pred sodiščem, na podlagi katerega bi bilo mogoče preveriti, ali je zakonita zlasti glede spoštovanja zahteve, ki izhaja iz prava Unije, da so bile ustrezno upoštevane njihove kvalifikacije, pridobljene in priznane v drugih državah članicah.

Tretje vprašanje v zadevi C-373/09

- 66 S tretjim vprašanjem v zadevi C-373/09 predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali zahteva, kakršna je ta z člena 2 zakona št. 71-498, v skladu s katero nihče ne more biti vpisan na nacionalni seznam sodnih izvedencev, če ne dokaže, da je bil tri leta zapored vpisan na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče, sama po sebi nasprotuje svobodi ustanavljanja in svobodi opravljanja storitev.

- 67 Najprej je treba navesti, da je treba iz razlogov, navedenih v točki 48 te sodbe, to vprašanje preučiti zgolj glede na uporabljive določbe Pogodbe s področja svobode opravljanja storitev.
- 68 Iz ugotovitev, navedenih v točkah od 49 do 53 te sodbe, izhaja, da je zahteva po vpisu na sezname sodnih izvedencev, ki jo nalagata zakon št. 71-498 in uredba št. 2004-1463, omejitev svobode opravljanja storitev sodnega izvedenca prevajalca.
- 69 Prav tako je treba ugotoviti, da predhodni pogoj, kakršen je ta o tem, da je treba biti na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče, vpisan tri leta zapored, lahko zagotavlja cilje varstva strank v postopku pred Cour de cassation in učinkovitega izvajanja sodne oblasti in zato lahko pomeni dovoljeno omejitev svobode opravljanja storitev.
- 70 Vendar je treba preveriti, ali ta pogoj, ki se uporablja brez razlikovanja za domače ponudnike in tiste iz drugih držav članic, presega to, kar je potrebno za doseg te ciljev.
- 71 Francoska vlada je v zvezi s tem najprej navedla, da tak pogoj omogoča zagotovitev, da je izvedenec pridobil dobro znanje o sodnih postopkih zadevne države članice, ki se lahko občutno razlikujejo od sodnih postopkov drugih držav članic, pri čemer je mogoče to znanje pridobiti le s prakso. Dalje, ker so naloge sodnih izvedencev prevajalcev

posamezne in ker lahko med zaporednimi nalogami mine več mesecev ali let, naj zahteva po vpisu tri leta zapored na seznam sodnih izvedencev ne bi bila pretirana.

⁷² Poudariti je treba, da če so zahteve v zvezi z usposobljenostjo vseh strokovnjakov, ki sodelujejo v sodnem postopku, nujne za zagotovitev varstva strank v postopku in učinkovitega izvajanja sodne oblasti, to toliko bolj velja za strokovnjake, ki sodelujejo v postopku pred najvišjim sodiščem države članice, kakršno je francosko Cour de cassation.

⁷³ Glede storitev prevajanja v okviru takega postopka za zagotovitev ciljev varstva strank v postopku in učinkovitega izvajanja sodne oblasti ni nesorazmerno zahtevati, da sodni izvedenec prevajalec že ima praktične izkušnje pri opravljanju nalog pravnega prevajanja in neko znanje o sodnem sistemu države članice, katerega del je zadevno sodišče.

⁷⁴ Ob upoštevanju posameznosti nalog sodnih izvedencev prevajalcev, vpisanih na seznam, ki ga sestavi pritožbeno sodišče, in dejstva, da lahko med zaporednima nalogama mine več mesecev ali celo let, je zadevni državi članici treba priznati določeno polje proste presoje v zvezi s časom, za katerega se šteje, da je potreben za doseg te ciljev. V teh okoliščinah zahteva po vpisu tri leta zapored na seznam sodnih izvedencev ne presega tega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev.

- 75 Vendar bi bila uporaba takega pravila za sodnega izvedenca prevajalca druge države članice, ki je že opravljal naloge pred sodišči te države ali sodišči drugih držav članic, zlasti pred njihovimi najvišjimi sodišči, nesorazmerna ob upoštevanju načela, navedenega v točki 58 te sodbe.
- 76 V položaju, kakršen je ta v glavni stvari, mora namreč v skladu s pravom Unije organ, ki mu je predložena vloga za vpis na seznam, kakršen je nacionalni seznam sodnih izvedencev, upoštevati kvalifikacije, ki jih je vlagatelj pridobil v drugih državah članicah, za določitev, ali in koliko lahko te kvalifikacije ustrezajo usposobljenosti, ki se običajno pričakuje od osebe, ki je bila tri leta zapored vpisana na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Vlassopoulou, točka 16).
- 77 V zvezi s tem je treba spomniti, kot je že bilo navedeno v točki 63 te sodbe, da mora biti zoper vsako odločbo na voljo pravno sredstvo pred sodiščem, na podlagi katerega bi bilo mogoče preveriti, ali je zakonita zlasti glede na pravo Unije, in da mora biti zadevni osebi omogočeno, da se seznanijo z razlogi za odločitev v zvezi z njo.
- 78 Glede na zgoraj navedeno je treba na tretje vprašanje, postavljeno v zadevi C-373/09, odgovoriti, da člen 49 ES, ki mu zdaj ustreza člen 56 PDEU, nasprotuje zahtevi, kakršna je ta iz člena 2 zakona št. 71-498, iz katere izhaja, da nihče ne more biti vpisan na nacionalni seznam sodnih izvedencev kot prevajalec, če ne dokaže, da je bil tri leta zapored vpisan na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče, če se izkaže, da taka zahteva onemogoča – v okviru preizkusa vloge osebe, ki je zakonito ustanovljena v drugi državi članici in ni dokazala takega vpisa – da se kvalifikacija, ki jo je pridobila ta oseba in je priznana v tej drugi državi članici, ustrezno upošteva za ugotovitev, ali

in koliko lahko ta kvalifikacija ustreza usposobljenosti, ki se običajno pričakuje od osebe, ki je bila tri leta zapored vpisana na seznam sodnih izvedencev, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče.

Stroški

- ⁷⁹ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Naloga, ki jo strokovnjaku kot sodnemu izvedencu prevajalcu v posameznem primeru zaupa sodišče v okviru spora, o katerem odloča, je opravljanje storitev v smislu člena 50 ES, ki mu zdaj ustreza člen 57 PDEU.**
- 2. Dejavnosti sodnih izvedencev s področja prevajanja, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, niso dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu člena 45, prvi odstavek, ES, ki mu zdaj ustreza člen 51, prvi odstavek, PDEU.**
- 3. Člen 49 ES, ki mu zdaj ustreza člen 56 PDEU, nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, v skladu s katero za vpis na**

nacionalni seznam sodnih izvedencev prevajalcev velja pogoj kvalifikacije, ne da bi bilo zadevnim osebam omogočeno, da se seznanijo z razlogi za odločitev v zvezi z njimi in ne da bi bilo zoper to odločbo na voljo učinkovito pravno sredstvo pred sodiščem, na podlagi katerega bi bilo mogoče preveriti, ali je zakonita zlasti glede spoštovanja zahteve, ki izhaja iz prava Unije, da so bile njihove kvalifikacije, ki so bile pridobljene in priznane v drugih državah članicah, ustrezno upoštevane.

4. Člen 49 ES, ki mu zdaj ustreza člen 56 PDEU, nasprotuje zahtevi, kakršna je ta iz člena 2 zakona št. 71-498 z dne 29. junija 1971 o sodnih izvedencih, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 2004-130 z dne 11. februarja 2004, iz katere izhaja, da nihče ne more biti vpisan na nacionalni seznam sodnih izvedencev kot prevajalec, če ne dokaže, da je bil tri leta zapored vpisan na seznam, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče, če se izkaže, da taka zahteva onemogoča – v okviru preizkusa vloge osebe, ki je zakonito ustanovljena v drugi državi članici in ni dokazala takega vpisa – da se kvalifikacija, ki jo je pridobila ta oseba in je priznana v tej drugi državi članici, ustrezno upošteva za ugotovitev, ali in koliko lahko ta kvalifikacija ustreza usposobljenosti, ki se običajno pričakuje od osebe, ki je bila tri leta zapored vpisana na seznam sodnih izvedencev, ki ga je sestavilo pritožbeno sodišče.

5. Naloge sodnih izvedencev prevajalcev, ki jih opravijo izvedenci, vpisani na seznam, kakršen je nacionalni seznam sodnih izvedencev, ki ga sestavi Cour de cassation, ne spadajo pod pojem „reguliran poklic“ v smislu člena 3(1)(a) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

Podpisi